

Elin Cullhed

EUFÒRIA

Traducció **Meritxell Salvany**

August
Prize for
Fiction
2021

UNA NOVEL·LA SOBRE
SYLVIA PLATH

Editorial
**LES
HORES**

EUFÒRIA

Una novel·la inspirada en la vida de Sylvia Plath

Elin Cullhed
EUFÒRIA

Traducció de Meritxell Salvany

Editorial **LES**
HORES

Títol original en suec: Eufori
Autora: Elin Cullhed

Aquesta traducció ha estat finançada amb una subvenció del Swedish Arts Council,
agraïm la seva col·laboració.

Primera edició: octubre 2022

Copyright © Elin Cullhed 2021
Published by agreement with Ahlander Agency
© de la traducció: Meritxell Salvany
© de l'edició: Editorial Les Hores S.L.

www.editorialleshores.com
hola@editorialleshores.com

Maquetació: Dan Monells
Disseny de col·lecció: Mireia Luna. Natural www.designisnatural.com
Disseny de la coberta: Octavi Gil Pujol
© de les fotos de la coberta: Everett Collection
Col·laboradors: Manuel Gómez Poyato i David Sempere

Impressió: Estugraf Impresores S.L. (Madrid)

Dipòsit legal: B 19116-2022
ISBN: 978-84-123981-8-2

Les Hores forma part de l'Associació d'Editorials Independents

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Tots els drets reservats.

Queda prohibida la reproducció total o parcial d'aquest llibre
mitjançant qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el
tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer
o préstec públics, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright.

EUFÒRIA

Una novel·la inspirada en la vida de Sylvia Plath

Per a la mare

Eufòria és un text literari al voltant de la figura de Sylvia Plath que no s'hauria de llegir com una biografia. Els esdeveniments que s'hi narren i els personatges que hi apareixen, i que poden coincidir amb esdeveniments i personatges reals, esdevenen, en el context de la novel·la, ficció i fantasia literària. En aquesta obra, doncs, Sylvia Plath també esdevé un personatge de ficció.

Devon, 7 de desembre del 1962

SET RAONS PER NO MORIR-ME:

- 1) Les pells. No tornar a sentir el frec de la pell de les teves criaturetes estimades. En Nicholas fa monades al llit i jo li frego una natja amb el nas. La Frieda, que necessita que li facin pessigolles per sentir-se viva i que aviat es calma mentre les rialles la netegen per dins i per fora. La meua pell quan frega ben fort les seves i sap que som la mateixa carn *pels segles dels segles, amén*. Ai, no! No tornar a sentir mai més el batec dels seus polsos, uns polsos que tenen l'origen en mi. He de continuar vivint per ells, per molt que una part de la seva pell sigui també la d'en Ted. Pell de serp, una serp que obre una boca immensa per atrapar la seva presa i la prem fins a escanyar-la.
- 2) El temps. Vull veure créixer els meus fills, veure com se'ls pelen els genolls quan aprenguin a anar amb bicicleta. Treure'm la soga del voltant del coll i riure-li a la cara quan ell (ben sol, que les serps viuen absortes en elles mateixes fins a nivells patològics) corri a atrapar la seva pròxima presa i jo em quedi allà, enfeïnada, vivint. Vull llepar una piruleta i notar com el sucre i el temps es dissolten dintre meu; llevar-me un dia d'estiu i, amb una tassa de

café a la mà, sentir el desig de posar-me a escriure com una boja fins que el temps s'aturi; fins que s'aturi i es conservi i fluctuï com les aigües de la mar i em perdoni. Vull que em perdonis, temps! Jo també vull saber com coi s'ho fa, el temps, per perdonar-ho tot; com s'ho fa perquè hi torni a haver maduixes (malgrat la mort, sempre tan present, i la descomposició que ve després). Vull saber com s'ho fa perquè un individu es desperti amb el cap al coixí i es torni a fer il·lusions un dia més pensant que tot va bé.

Déu! Em trobo tan bé, ara que em moro! Mai no ho havia vist tot tan clar com ara! Hauria de viure sempre només per poder-me morir. Passa com amb l'heroïna, o amb l'esclat que et provoca veure com qui t'has estimat es queda sense oxigen després d'haver consumit l'últim fil d'aire a l'interior de l'armadura que l'empresona. L'home serp muda la pell, que es descoloreix com un drap vell a la deriva en alguna platja anglesa. Jo m'estimo més cremar fins a desintegrar-me, convençuda de la idoneïtat del foc com a símil de la meua vida. Oh, aquell foc que ningú no podia rebre amb els braços oberts! I, ai, la por d'un home en vida quan el foc s'abraonava sobre uns escrits que ell considerava erròniament material digne del Premi Nobel! Però jo us dic que en el futur se'm recordarà, i que, per tant, no em cal ser ni pell, ni temps, ni uns incipients anys seixanta, perquè el temps adoptarà la meua forma sense que jo hi hagi d'intervenir. Límpida, com una paraula sublim en una pàgina brillant d'un recull de poemes. En Ted rentarà les pàgines del meu llibre igual que jo li he rentat les seves camises espantoses. Però un dia de tardor s'arrugarà tot ell i anirà a parar a terra com una poma silvestre més o menys exòtica de les que creixen aquí.

- 3) Que no tornaria a cardar mai més. No tornaria a sentir mai més com la burxa tòrrida se m'enfonsa a la carn i em transforma en animal i en destrucció. Si hi hagués algú disposat a follar-se'm cada dia, no tindria mai la urgència de morir-me, ha, ha! No citeu la frase, si us plau, però, si us ve de gust, la podeu ensenyar a la meva mare, la persona més malfollada de la història de l'univers (i per tant, tan acre, tan seca, tan banal, que la cales de seguida, com un got d'aigua; la meva mare és un got d'aigua, impossible de prescindir-ne però tan profundament avorrida, tan insípidament previsible que ha fet que se me'n foti la mort i que odiï les altres dones, tot i que, probablement, elles em podrien ajudar. La mare sempre m'ha fet sentir com si a mi no em fes cap falta, l'aigua, com si no fos cap criatura de les que necessita beure'n, cap mamífer; com si estigués per sobre de tot i me'n pogués estar, de l'aigua. De l'aigua, de vosaltres i d'aquesta set mortífera d'aigua que teniu. Odio l'aigua! No vull haver de prendre-me'n el coi de got diari!).
- 4) L'hi estaria CONCEDINT. Li estaria concedint el fet de morir-me i faria realitat totes les seves profecies. «Seria més fàcil si fossis morta», em va deixar anar l'estiu passat, mentre provava d'armar-se de valor per deixar-me. «Tu i el teu raig de mort; la teva inspiració particular.» Sempre lamentant-se que la mort m'acompanya a tot arreu. Doncs no l'hi vull concedir. El que vull és plantar-me al centre de la rotllana, resplendir i viure. Si no la visc jo, la meua vida, qui l'hauria de viure? No li penso regalar la meua història vital. I tampoc li concediré que comenci un recital per l'estil de «Doncs sí, fills, la vostra mare era un ésser especial; no sempre es trobava bé; adorava la vida quan

fluïa envers ella com or fos, però la vida també són arestes i un fred intens, i bacils al març i dificultats econòmiques. Nosaltres hem de vetllar perquè perduri el seu record, fills, i ho farem transmetent i explicant les històries que van ser seves, i, cada primavera, quan els narcisos i els lliris tornin a créixer als prats, en podríem collir un ram en memòria seva. La veu de la Sylvia, la vostra mare, era profunda i potent, però mai no va aconseguir del tot fer-la emergir de dins el seu cos per abocar-la a les seves pàgines, i per això es delia per apagar el seu cos i deixar que en pervisqués només l'esperit. Per a ella, el que va escriure per a la posteritat tenia més valor que nosaltres». Bla, bla, bla... Merda, tu! No li penso donar els millors trossos de pastís de la meva vida! Tampoc no vull que l'Olwyn, la seva germana gran, dreta com un pal amb aquelles cames de ferro que té i els braços encreuats davant del pit, comenci: «Ja t'ho havia dit, jo. Ho vaig saber d'ençà del dia que la vaig veure per primer cop, Ted, que amb la Sylvia les coses no anirien bé; el seu tarannà fràgil, aquella mena de tel de dolor que li velava el rostre i que feia que et vinguessin ganes d'esquinçar-lo amb qualsevol comentari sarcàstic, només pel gust de veure com es feia miques la imatge que tenia d'ella mateixa i com el somriure d'anunci se li transformava en una ganyota. Una tòtila, Ted, era. Una tòtila presumida, una fleuma americana amb un cor embolicat amb cel·lofana que hauries pogut retenir durant un temps, però que, abans que te n'haguessis adonat, s'hauria desfet com un terròs de sucre sota la pluja. M'has de creure, Ted!».

I ell s'escoltarà la germana i allò el farà encara més fort i pensarà: «I tant! Vaig ser ben ximple de provar d'estimar-la, perquè a ella no se la podia estimar».

En canvi, la veritat és que, a casa seva, l'amor no hi té cap cabuda. A casa seva, el lloc d'on ve ell, un lloc on un treballa i fa el cor fort, la manera com un percep les coses, l'estètica i la manera com un tracta els altres NO COMPTEN PER A RES! A casa seva no hi ha ni cultura, ni sentit del refinament ni cap ganes de fer les coses millor, sinó que tothom és groller i malparlat; allà ningú no sap què són, les bones maneres a taula. I quina culpa en tinc, jo? Algú capaç d'estimar i de mostrar-se agradable amb els altres a casa seva, la que ell considera la seva llar, la seva Anglaterra i aquella herència rude de carbó i de roba farcida de llànties?

Jo estava disposada a donar tot el que tenia, el meu enginy i tot el que he après, el meu talent per a les paraules i per copsar tot allò que es veu. Capacitat d'observació. Però, saps què? Doncs que el món no en vol, de dones fetes d'or, boniques i amb talent. El món no les suporta. El que vol el món són dones endurides i de mala llet. Dones *a l'Olwyn*, d'aquelles que un home no estimaria mai, nascudes per espavilar-se soles en aquest món nostre; dones europees, de postguerra, que saben bé què vol dir posar-hi el coll, però que no saben res de fineses intel·lectuals o de com és ensenyar noies joves a l'Smith College i escriure poemes d'una bellesa que deixa parat quan una té una estoneta de lleure. Les dones així envegen les dones com jo —i, tanmateix, sempre guanyen elles: guanyen a la vida, encara que mai no siguin elles les que conceben i contribueixen a perpetuar l'estirp reial de tal o tal home. Per molt que no siguin mai elles les que, amb les cames obertes fins a gairebé trencar-se, empenyin per regalar al món el seu gra de sorra de magma roent. L'Olwyn no sacrificarà mai una merda, perquè no entrarà mai en erupció, ella, sinó

que es limitarà a quedar-se allà palplantada fent el cor fort tants cops com calgui mentre deixa que la vida li passi per sobre fins que li arribi la mort. No posarà mai els peus a la vida per tornar-la a formular, per dictar-la amb les seves paraules, o modelar-la per crear-hi noves formes precioses o regalar-li fills nous. Per tant, doncs, l'Olwyn s'estalviarà la bufetada de descobrir que el món no la suporta, que no suporta la seva força, la seva bellesa aclaparadora i el seu enginy. La meua mort la farà riure i la farà sanglotar, però també l'envejarà. Envejarà la meua mort perquè segur que ella no serà mai tan valenta com jo.

- 5) El mar, i els còdols. Caminar sota la delicada llum d'una tarda a Winthrop i collir còdols per al pare. Tenir set anys i adonar-me de fins a quin punt les miques de natura que trio per a ell teixeixen un vincle entre nosaltres més fort del que ho faria qualsevol altra cosa al món. Els misteris que li regalo són de tots dos, i tots dos els haurem de desxifrar i tenir-ne bona cura amb tendresa, igual que es fa amb els secrets del cor. El mar em llepa les cames morenes i fa olor de sal furiosa i d'algues molles i tèbies, i llavors ell em demana que vagi a fer un tomb i que, mentre passejo, li busqui les petxines més boniques i els còdols més llisos; quan els hi hagi portat, ell me n'explicarà alguna cosa. La platja i el pare, el mar, la seva eternitat. Estimo el pare. Sé que una part de mi va néixer d'ell, també, i que ell em va donar el misteri i les paraules; la profunditat. Quan, anys després, torno a Winthrop, ja no hi veig vastitud, a les platges, i el mar m'avorreix —sé que hi tinc altres assumptes pendants. Crec que hi retrobaré la pau i l'esplendor de la infància, però el que acaba passant és que traeixo aquell paisatge mirant més enllà amb ulls nous. Així doncs,

aquesta no és ben bé cap raó per viure. Encara que als meus fills els agradés el mar tant com m'agrada a mi, no coneixeran mai el meu pare, el seu avi, i tampoc no tindran els seus palmells enormes per omplir-los de còdols. Ell, el pare, és i no és una raó per viure. Voldria mantenir-ne viu el record, ser-hi per ell i que el meu cos viatgés fins a la fi del temps per fer d'àncora del seu vaixell naufragat. Però també em vull estalviar haver de veure com el mar, els còdols i les petxines es converteixen en fantasmes. I sentir el ning-ning del cascavell de la mort al coll.

6) La Frieda. Oh, la Frieda!

7) En Nicholas.

Un any abans

El text era la meua vida.

El meu cos, la pell, els canells blancs i translúcids que em duïen amb bicicleta per Devon. Quan em creuava amb algú que reconeixia, tremolava tota jo, i llavors era com si els nervis i les venes dibuïessin una mena de malla compacta per damunt de la pell, i el cor era la boca. El que parlava, doncs, era el cor, un cor que aviat proferia un «Ei, hola!» quan em trobava, per exemple, amb la veïna (la dona del director del banc), i ella ho aprofitava encantada per estudiar-me amb deteniment i provar de dilucidar si jo era normal.

El cor batejava al centre del meu jo. La boca. La meua boca vermella. El tema en si era jo. El tema i l'argument. Com ho havia de fer, per sortir de mi i inventar altres temes? Per situar-me ben lluny d'un argument el centre del qual era jo?

En Ted era conscient de tot plegat, i per això s'havia casat amb mi: jo era els nervis, la sang, el cor, la pell blanca, el collaret de perles, el marbre, un colom, un cérvol, el talp mort que una vegada havíem vist al camp; era la noia, la dona, la mare dels seus fills. Amèrica, era! Un continent sencer! El futur, l'argument que ell volia explorar, un ésser que volia colonitzar. Se'm volia cruspír, oferir-me aixopluc, retenir-me. Endur-se'm d'Amèrica, el lloc on vaig néixer; volia que sentís

el batec de la vida londinenca al cor i, després, trasplantar-me a una casa de camp, a Devon, enmig de narcisos i d'ocells. Em va comprar una bicicleta. Se'm follava amb fúria al sofà de la sala d'estar gèlida; jo era una bassa tèbia i enganxosa on ell entrava i sortia. Feia olor de carn i de sang. D'esperma. Després, se sentia totpoderós. Havia conquerit Amèrica, havia ampliat fronteres, havia perfeccionat l'argument: la dona que havia de morir.

La condemnada a mort.

M'havia creat ell.

Jo m'aixecava del sofà, de la bassa que era jo, i me n'anava a rentar-me amb un somriure de felicitat. A les entranyes, jo ja hi duia els seus fills – el seu somni – les seves promeses. Anglaterra. Érem al seu territori, el lloc on ell caçava llebres i on tenia els pomers. Setanta-un pomers (jo en vaig comptar setanta-dos). I les seves paraules, els arbres, l'escriptura. La seva veu. Gràcies a mi, ell tenia una vida completa. Una de les seves criatures ja havia abandonat la meva carn per anar a petar a l'univers. La Frieda. Una poma de l'arbre. Boca vermella, cor vermell, pols vermell. Llavors, jo també em sentia viva. «No hi ha res que m'hagi fet més feliç a la vida que els nens», vaig escriure un cop en una carta a la meva mare. Però també era conscient que tot el que deia o escrivia (TOTA LA MEVA VEU; TOT EL QUE ERA JO) un dia se'm giraria en contra. La meva realitat canviava de forma cada minut. I en Ted també ho sabia, allò: hi havia un primer instant en què em sentia satisfeta, i l'instant següent, el número dos, ja era feliç; després venia un tercer instant de desesperació, i, al quart, plorava, suava, anhelava, desitjava i esperava.

Però calia no prendre's res d'això gaire seriosament.

Així doncs, un dels dies que la dona del director del banc em va veure al centre quan jo acabava de baixar de la bicicle-

ta gairebé reptant (tornava a estar embarassada i em tocava parir aviat), hauria volgut ser ella i que fos jo qui l'observés a ELLA amb deteniment. Jo, la Sylvia, devia ser ben bonica de contemplar, però jo no em veia!

Li vaig adreçar un somriure cansat, gairebé sense alè, i em vaig eixugar una perla de suor de la cara. Embotida en les diferents peces de roba d'abric, em moria de calor. Faltaven ben poques setmanes per a Nadal i havien adornat els carrers del centre. La dona del director del banc havia comprat alguna cosa que, en realitat, jo també hauria d'haver comprat. I, mentre érem allà, em vaig adonar de fins a quin punt l'havia privat de l'espai que hauria estat en el seu dret d'ocupar. D'una manera subtil, doncs, l'havia colonitzada; m'havia aprofitat del fet que aparegués allà, al centre, tan pulcra, i li havia concedit el poder d'atjar l'angoixa i l'estrès que jo duia a dins.

—Que ha de recollir cap paquet? —em va preguntar ella.

—Doncs sí. Per a mi és d'una importància vital estar al dia d'algunes de les publicacions americanes a les quals estic subscripta —vaig contestar. Després em vaig penedir d'haver donat una resposta tan llarga i enrevessada a una pregunta tan senzilla.

Tot seguit em vaig preguntar com devia ser tenir-la d'amiga, però em vaig afanyar a treure'm aquell pensament del cap amb un de nou: «Redeu! Però quin abric més espantós!».

—I on l'ha deixat, la Frieda? —em va preguntar ella després.

En sentir-la, el meu jo suat va apuntar un somriure fugaç.

—A casa, amb el seu pare —vaig contestar, amb aire orgullós.

—Un bon home, el seu marit —va dir llavors la dona del director del banc.

—Ted. Ted Hughes —li vaig recordar.

Ella va assentir amb el cap. Em va fer l'efecte que rumiava.

—Els agradaria venir a sopar a casa nostra algun vespre? Una coseta senzilla... Se m'acut que, entre veïns, potser seria hora que ens coneguéssim una mica més... Els aniria bé... demà?

Quanta formalitat. És clar... Ha aprofitat l'ocasió i s'ho ha fet venir bé. Aquella manera de relacionar-se amb els altres no era ni de bon tros com la que teníem al meu país d'origen, on qualsevol podia deixar anar un *I Love you* a algú que acabava de conèixer, per exemple, en algun dinar de compromís més aviat tediós. *I Love you* —era una manera ben senzilla de regalar un bocí de cor sense que allò impliqués cap grau d'intimitat ni l'existència de cap vincle estret. Aquí, en canvi, a Anglaterra, em feia l'efecte que la relació amb els altres s'havia d'adequar per força a un protocol estricte; la gent no es relacionava amb els altres pel gust de fer-ho, sinó més aviat empesa per un peculiar sentit del deure. *Se m'acut que, entre veïns, potser seria hora que ens coneguéssim una mica més. Ha de ser així. No pot ser que visquem tan a la vora els uns dels altres i que ens trobem cada dia pel carrer i alhora evitem mostrar quina mena de gent som i com són els mobles empolsegats que tenim cadascun a casa nostra. Òndia, tu. No m'hi veia amb cor. Però tampoc em veia amb cor de mirar-la als ulls i engegar-li: «Tregui-s'ho del cap, em sent?! Això no passarà mai!».*

Vaig agafar el paquet que m'allargava un empleat jove des de l'altre costat del taulell. Aleshores ell devia veure alguna cosa en mi que va fer que els ulls li titil·lessin. O potser eren els nervis. La boca com un cor. El pols vermell batega que batega. Aquells nervis!

Em vaig girar cap a ella, la dona del director del banc.

—I tant que ens agradaria —vaig contestar per fi, radiant—. No tenim res previst, a més. Vindrem encantats.

Ella va somriure amb aires de suficiència des de darrere l'abric de pell. La seva era una alegria lleugera, com un refilet. «Ja ho veus!», vaig pensar. «Acabo de fer feliç algú!»

—*Lovely, honey!* —em va dir ben fort, mentre s'allunyava per la plaça.

No n'aprenia mai! Recollir un paquet, fer petits encàrrecs quotidians, anar amb bicicleta, pronunciar mots com ara *hola* o *gràcies*, que no es podia dir que fos precisament la cosa més extenuant del món! Cada dia, la gent anava a treballar i es dedicava a tasques bastant més feixugues de les que feia jo: (1) estar embarassada, i (2) anar a recollir un paquet amb bicicleta. Però ni tan sols aconseguia fer cap d'aquestes tasques sense deixar alguna mena d'empremta al món.

Havia de ser així? De debò que havia de ser així? Havia de ser una mena de circ vivent, jo? Havia de tenir cor? Havia de fer sempre que la gent es recordés del que fos? Dels seus sentiments, o de les raons que els impulsaven a fer tal o tal cosa? Havia de ser una mena d'horitzó temporal vivent que anava amunt i avall amb bicicleta?

Duia el paquet al cistell i el manillar trontollava. Estava ben decebuda, perquè ja havia acabat de fer l'encàrrec que havia de fer al centre i el que jo tenia al cap tota l'estona —que passaria alguna cosa, que se m'acudiria el que fos, que aquella estona d'exercici físic em regalaria algun vers. O que, senzillament, em passaria alguna cosa agradable que m'animaria— no va passar. A dins el cap no se m'hi havia format ni una paraula. Cap inici de capítol, cap idea per a una novel·la, cap personatge. Res.

Quan, amb penes i treballs, i amb aquell cos enorme de trol que tenia, vaig aconseguir pujar les escaletes de davant del petit porxo de l'entrada, ja eren les dues. Tornava a ser a casa, una casa que era el reialme d'en Ted i el meu.

I el de la Frieda. Se'm va acostar i va recolzar tot el pes del cos menut i d'un any en el meu.

—No et puc agafar a coll, saps? Peses massa —em vaig afanyar a dir-li. Mentre em treia l'abric com podia, me la vaig espolsar del damunt gairebé a espeternecs. El jersei de llana que duia sota l'abric me'l vaig deixar posat.

Em va sorprendre molt trobar-me en Ted assegut al meu estudi escrivint. No s'havia adonat que jo acabava d'entrar-hi, però llavors va alçar la vista de la màquina d'escriure, es va aixecar de la cadira i va anar cap a les escales gairebé arrossegant els peus.

—Que escrivis? —li vaig preguntar.

Va fer la mena de cara que un fa quan l'inxampen in fraganti. Jo l'observava amb aquell somriure tan meu, d'astorament, amb la mandíbula ben tirada endavant.

—He escrit unes ratlles, sí —va admetre—. Volen que els enviï més material per a la BBC.

Aquell home alt i robust, tu... Cabells castanys, rostre oval, nas estilitzat. A casa hi feia fred, un fred gelat, tant a dalt com a baix. Hauríem de tirar un altre tronc a l'estufa. No estava bé, que es dediqués a escriure mentre jo voltava pel centre amb bicicleta. Una estoneta de llibertat. La MEVA estoneta de llibertat. I què havia fet, ell? Escriure? De debò?

—Es pot saber com t'ho fas? —li vaig preguntar, i em vaig inclinar una mica endavant per mocar la nena—. Quan és amb mi, tan bon punt em veu fer qualsevol altra cosa, encara que sigui només durant un segon, se m'enganxa com una paparra.

En Ted va arronsar les espatlles.

—Només he escrit un parell de versos, ja t’ho he dit.

Però la Frieda es moria de ganes de recuperar la dosi d’afecte dels pares que li havíem escatimat. Si més no, a mi em va semblar intuir que s’havia passat una estona llarga ben sola. Ara calia que algú se n’ocupés, doncs. Se’m va aferrar a la cama, però, després del trajecte amb bicicleta, jo estava massa cansada.

—T’han enviat un paquet? —em va preguntar ell.

Jo vaig fer un esbufec. Ara havia perdut tota la gràcia, aquell paquet. Tant me feia.

—Res de l’altre món. La mare m’ha enviat unes revistes amb receptes de cuina, consells de decoració i coses per l’estil —vaig dir al final, sense donar-li cap importància.

—Quin detall més bonic —va continuar en Ted—. Deus estar contenta, oi? Segur que et fan il·lusió.

Ho deia de debò, allò? Me’l vaig mirar un moment. O em prenia el pèl, o ho deia amb ironia. O de debò es pensava que quatre revistetes per a mestresses de casa americanes em podien *fer il·lusió*?

—Ja t’he dit que no és res de l’altre món —vaig insistir.

Després em vaig aixecar. La Frieda encara se m’aferrava a la cama com un cadellet a un os, i vaig haver de contenir les ganes ferotges que tenia de treure-me-la de sobre.

—Demà al vespre estem convidats a sopar a casa dels Tyrer— vaig anunciar, amb veu cansada, mentre em barallava amb els mitjons de llana que pretenia posar-me asseguda en una cadira—. Potser a casa seva no hi fa tant de fred com aquí. M’he trobat la dona mentre era al centre, saps?

—Ves per on —va dir aleshores ell—. Així doncs, potser tindrè ocasió de parlar del que faig a la BBC amb algú a qui li interessi.

A què treia cap, allò? Quina mena de galàxia enfangada hi devia haver, darrere d'aquella afirmació? Estava cansat? Enfadat? Que no la tenia jo, l'exclusiva d'estar cansada i enfadada? Una papallona feta d'ànsia em va travessar volant. Tot el dia que esperava, a l'aguait, i ara, per fi, em regirava les entranyes amb ales fràgils. Estava atrapada i ara buscava la sortida ensopegant amb la meua carn aquí i allà. Ella buscava una sortida i jo buscava una paraula. Al final, però, ho vaig deixar córrer.

—Ha dormit una estona, la Frieda? —vaig preguntar a en Ted.

—No. Prova-ho ara tu, a veure si s'adorm —em va contestar.

—I ha dinat? Són les dues!

—Hi ha béicon.

—I tu? Què has menjat, per dinar?

—No he dinat. No tenia gana.

Vaig deixar anar un sospir, vaig obrir la portella de l'estufa de la sala d'estar i vaig tirar un tronc al llit de carbó roent. Però, al contrari del que m'esperava, el foc no va pas revifar-se, sinó que, sense ni tan sols crepit, la llenya va ofegar la brasa i l'interior de l'estufa va quedar a les fosques. Hi feia tant de fred, en aquella casa! I la llevadora havia insistit que calia que l'escalféssim bé de cara al gener, que era quan havia de néixer la criatura!

—DE BÉICON JA N'HA MENJAT PER ESMORZAR! —vaig deixar anar. De tan fort com vaig cridar, el plançó que duia a dins va fer una mena de salt mortal, angoixat.

—L'únic que tenim és béicon! Però dona-li paper d'emboticar entrepans, si vols!

No hi havia rèplica possible.

—Ara val més que acabi el poema —va afegir ell, impacient. Tot seguit, se'n va tornar a dalt, a l'àtic, i va tancar la porta.

—Haurem de fer béicon, doncs —vaig dir a la Frieda.

I, mentre li deia allò, em vaig adonar que jo també em moria de gana. Vaig agafar la paella del ganxo i vaig sucumbir a la pròpia fam. Una part de mi vessava. Duia el jersei blau elèctric, un jersei enorme que em feia bonys al voltant de la panxa com una lona de tenda; no em feia justícia. Al cim més alt de la muntanya immensa que era jo, s'hi havia començat a formar una llàntia descomunal i llefiscosa. Em vaig quedar allà palplantada contemplant com s'estenia pel teixit. Vaig rompre a plorar, però vaig aconseguir contenir les llàgrimes amb l'ajut d'unes quantes ganyotes. Així i tot, el plor encara era allà i em cremava per dins. Coi de poemes! Feia una bona estona que la penca de béicon més aviat llarga es fregia a la paella, i, quan la vaig posar al plat, era un xic massa dura i estel·losa. La vaig tallar a trossos petits per a la Frieda, que es va posar a mastegar amb cara de fàstic mentre es regirava a la cadira; la carn devia haver adquirit un gust acre i massa salat per a ella. Llavors vaig agafar el plat, vaig tallar-ne una altra penca flàccida, vaig abaixar la flama i vaig tornar a començar.

Aquesta vegada, ho havia de fer bé. Tenia la responsabilitat de fer-ho bé.

Hi havia hagut un temps en què era pura i innocent; llavors només s'alimentava de la llet que sortia de dins meu, una llet que brollava dels meus pits i que jo no acabava de tenir clar d'on provenia exactament. Llet. Blanca, tèbia. Ara tornava a tenir els pits inflats i sensibles, i, aquells darrers tres mesos, anava ben calenta i hauria volgut gresca cada nit. Però en Ted no semblava adonar-se'n. Jo m'hi posava bé, però, per molt que m'hi acostés, l'únic contacte entre els nostres cossos era

el de la meva panxa contra els seus lloms. Aleshores ell deixava anar un sospir i s'apartava de mi. I jo m'hi tornava a acostar, reptant pel matalàs com podia, amb les extremitats càlides i suades malgrat el fred que feia al dormitori.

Au, menja, menuda... Li vaig donar la penca més melosa. Ella se la va cruspir amb avidesa, entre rialles. Rialles, i aquell somriure permanent al rostre que semblava gravat a l'aiguafort. «Potser és la manera que té de defensar-se», vaig pensar, «una mena de cuirassa que la protegeix de la foscor que veu en els seus pares; un somriure vigilant que barra el pas a la negror». I també vaig pensar: «És forta com una roca, la Frieda. Ens sobreviurà a tots».